

Aymuray killa 2012 wata

Qhichwata yachaqarikunapaq

RURI

Yupaykunata yuparisun	3
Llimp'ikunata riqsinachik	5
Yupaykunata llimp'ikunata siqiykunachik	8

Imatataq kunan yachaqarisunchik?

Kay raphikunapiqa jukmanta
chunkakama yupaykunawan
yupaykachariyta chantapis

llimp'ikunata riqsipayta jinataq
apaykachayta yachaqarikusunchik.

WiñayPacha

Bolivia Suyu Yachay Kamachina Wasip sapa iskay
qanchischaw qhichwa simi yachachiynin.

Yachay Kamachina.
Ñawra Kkawsaypura Rimaykuna Kamachina T'aqa.
Av. Arce N° 2147
Karu rima: 2442144 – 2442074
e-mail: winaypacha@minedu.gob.bo

Yachay Kamachiq:	Roberto Aguilar Gómez
UPIIP Umalliq:	Walter Gutiérrez Mena
Purichiqkuna:	Aurora Quinteros Samuel Yanaje Yarvi
Qillqaq:	Juan Revollo Valencia
Yanapakuy:	Jessica Lastra Vargas
Phutukuna:	Juan Revollo Valencia (2011)
P'anqap uyan:	P'utuqsi Qhapaq urqupi laphaq wiphala. Juan Revollo Valencia (2009)
Siqichaq:	ORURO Artes Gráficas s.r.l.
Ñit'iq:	

La Paz - Bolivia 2012

Yupaykuna

Qhichwa simipi jukmanta jisq'unkama
yupaykunaqa mana ancha sasachu.
Jinapis chunkamanta pataman
yupaykunata apaykachanapaqqa -yuq
k'askaqtawan apaykachakun: Chunka
phichqayyuq (15). Ichaqa yupaykuna
mana uyaywapi tukuqkunapaqqa -ni-
k'askaqta -yuq k'askaqpa ñawpaqinpi
churana.

Chunka iskayniyuq = 12
Chunka tawayuq = 14
Iskay chunka kimsayuq = 13
Iskay chunka qanchisniyuq = 27

Sapa chunka yupaykunataq
kayjinamanta rimakunku:

Chunka = 10
Iskay chunka = 20
Kimsa chunka = 30
Tawa chunka = 40
Phichqa chunka = 50

Imapis llimp'iyuqpuni

Imallapis llimp'uyuq

Yuraq rit'i.

Yuraq kachi.

Anqas janaqpacha.

Anqas yakuqucha.

Q'umir chakrakuna.

Q'umir sach'akuna.

Q'illu tata Inti.

Yana k'illimsa.

Ch'iqchi phuyu paramunanpaq.

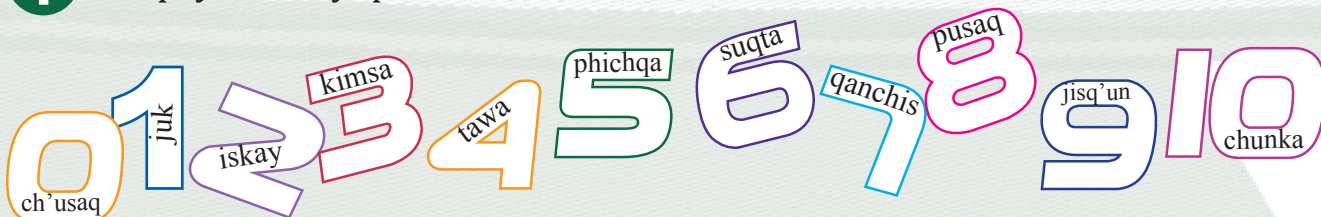
Puka q'illu inti chinkaykuypaq.

Yuraq yuraqtaq sut'iyamuyupaq.

Yupaykunata yuparisun

1 Yupaykunata yuparinachik.

2 Phutukunata qhawarispa machkhachus kasqankuta yupaykunawan junt'achinachik.

_____ *juk* uywa

_____ sach'a

_____ papawki

_____ runtu

_____ t'anta

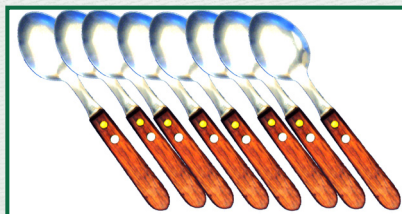
_____ sipas

_____ muruq'u

_____ wislla

_____ ruru

_____ qillqana

3 Mana qillqasqa siqiman yupaypa sutinta qillqaspa junt'achinachik.

<u>jisq'un</u>	_____	qanchis	tawa	_____
9	2	<u>7</u>	_____	5
_____	chunka	_____	juk	kimsa
6	_____	8	_____	_____

4 Yupaykunata patamanta uraman qillqarinachik.

_____ qanchis _____

_____ _____

5 Kay sayt'u tawak'uchupi yupaykunap sutinta ñawirispa mana allin qillqasqa kaqkunata llisk'uy, allin kaqkunatataq muyupi wichq'ay.

juk	—uj—	iskay	ishay
kinsa	kimsa	tawa	tahua
phichqa	phisqa	sojta	suqta
kanchis	qanchis	pusaj	pusaq
jisq'un	isqun	chunca	chunka

Llimp'ikunata riqsinachik

1 Kunanqa llimp'ikunatañataq riqsirinachik.

yana puka q'illu aruma
q'umir panti yuraq
anqas kulli qhusi
ch'umpi

2 Llimp'ikunawan ch'usaqkunaman qillqariy.

yana allqu

_____ jawas

_____ sunqu

_____ tiyana

_____ t'ika

_____ runtu

_____ p'acha

_____ t'ika

_____ qucha

_____ punku

_____ punchu

3

Mayk'achus ima llimp'iyuqchus kasqanmanjina junt'achinachik.

juk qhusi awutu

_____ yuraq pili

kimsa _____ uwija

_____ ch'umpi kawallu

_____ t'ika

suqta _____ punchu

_____ q'umir sach'a

pusaq _____ tiyana

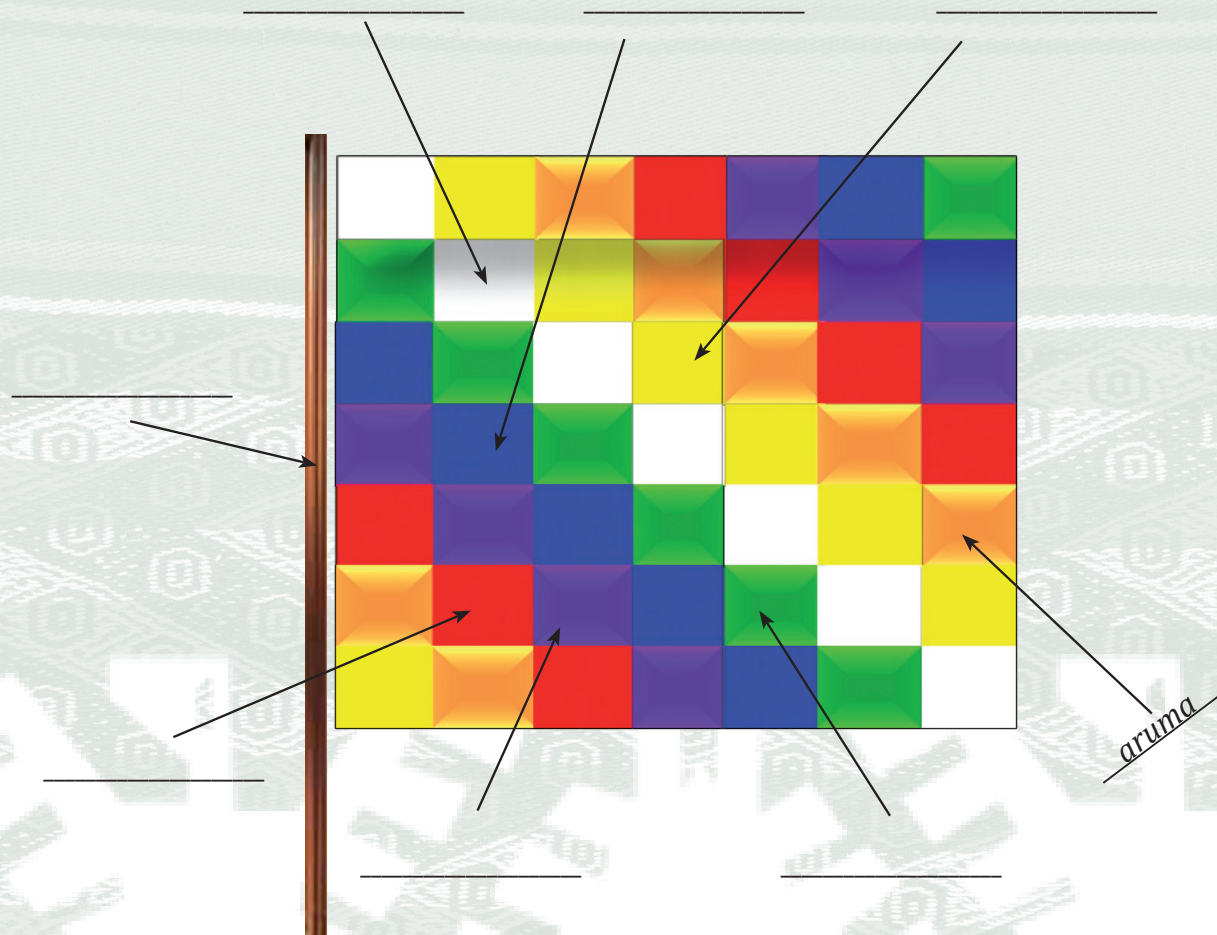

_____ anqas pillpintu

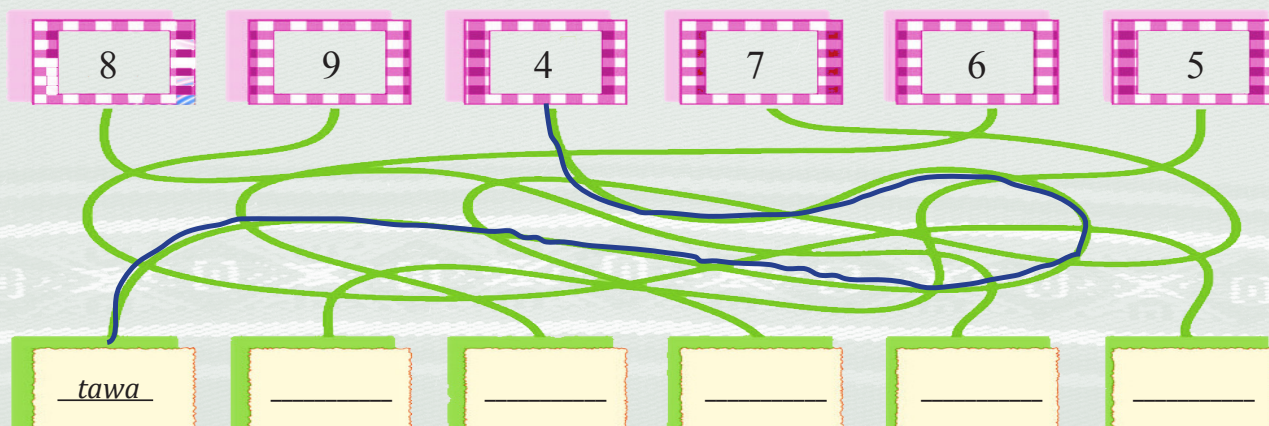

_____ q'aytu
muruq'u

4 Wiphalap llimp'ikunanpa sutinta qillqarinachik.

5 Kay yupaykunap qillqayninta maychus rinanpi qillqariy.

Yupaykunata, Ilimp'ikunata siqiykunachik

Yuraq t'ikita

Tiburcio Villca

T'ikita t'ika, yuraq t'ikita,
lampasu t'ikita.
Ñapis yachaniña ñuqaqa,
qampa sutyikita.

Palaciomanpis ñuqa jamuni,
kimsa wurituwan.
Chulitastapis ñuqa suyani,
aqha yurituwan.

Riwu t'ikita sara t'ikita,
jina t'ikakuchun.
Ñuqatapuni munawaspaqa,
jina suyakuchun.

Kay laya takiykunaqa *fandango* sutichasqa
kachkan. Unay Qhillaja ayllukuna kunan
P'utuqsi chanta Chuquisaca jap'iykunapi
tusukun.

Yupaykuna

Alfredo Quiros V.

Jukqa may kusiasqa,
iskaywan tinkusqa.
Kimsawan khuskaqa,
tawata watusqa.
Mayllapitaq phichqa,
suqtawan chinkasqa?
Qanchiswan kachkarqa,
pusaq qhapharisqa.
Jisq'unpis rikurqa,
chunkaqa willasqa.

Ñawirinapaq simikuna

Ñapis. Ya.
Yachaniña. Ya sé.
Qampa sutyikita. Tu nombre.
Jamuni. Vengo.
Wurituwan. Con burrito.
Suyani. Espero.
T'ikakuchun. Que florezca.
Ñuqatapuni. A mí siempre.
Munawaspaqa. Si me quiere.
Ñichkayki. Te estoy diciendo.
Wachakun. Da a luz.
Yachakun. Se acostumbra.

